

26.05.2017

STM/1623/2017

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

Viite Lausuntopyyntöne 13.4.2017 VM025:00/2017

**STM:N LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI
VERONKANNON, VEROTUKSEN TOIMITTAMISEN JA ERÄIDEN
SEURAAMUSMAKSUJEN UUDISTAMISTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI**

Valtiovarainministeriö on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriön lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi veronkannon, verotuksen toimittamisen ja eräiden seuraamusmaksujen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi. Hallituksen esitys perustuu pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelmaan, jonka mukaan hallitus toteuttaa Verohallinnon kantamia veroja koskevat uudistukset, jotka ovat tarpeen Verohallinnon toiminnan tehostamiseksi, verovelvollisten oikeusturvan sekä tiedonsaannin parantamiseksi ja hallinnollisen taakan keventämiseksi. Esitysluonnokseen sisältyy mm. ehdotus työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain (771/2016) 9 §:n muuttamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto annetaan tältä osin.

Työnantajan sairausvakuutusmaksusta säädettiin aikaisemmin työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetussa laissa (366/1963). Lain korvasi edellä mainittu vuoden 2017 alusta voimaan tullut työnantajan sairausvakuutusmaksusta annettu laki. Laissa säädetään mm. työnantajan sairausvakuutusmaksun palauttamisesta. Työnantaja on velvollinen maksamaan työnantajan sairausvakuutusmaksun, jos työntekijä on sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaan Suomessa vakuutettu. Sairausvakuutusmaksun perusteena on työntekijöille maksettavien palkkojen yhteismäärä. Työnantajan oikeutta etuuteen koskee sairausvakuutuslain 7 luvun 4 §:n 1 momentti. Sen mukaan työnantajalle maksetaan päivärahaetuus siltä osin kuin vakuutetulla on työsuhteen perusteella oikeus palkan tai sitä vastaavan korvauksen saamiseen sairauspoissaolon, äitiys-, isyys-, vanhempainvapaan tai osittaisen vanhempainvapaan ajalta ja kun työsuhteen ehtoissa on sovittu päivärahaetuuden taikka sen osan suorittamisesta vakuutetun sijasta työnantajalle. Vastaavia säännöksiä esiintyy myös muualla sosiaalivakuutuslainsäädännössä. Ajatuksena on, että etuutta ei makseta vakuutetulle samalta ajalta palkkaa vastaavalta osalta.

Työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain 9 §:n mukaan on työnantajalla, joka on maksamansa palkan perusteella hakemuksesta saanut sairausvakuutuslain nojalla päivärahaetuutta tai lakisääteisen pakollisen tai vapaaehtoisen tapaturma- tai liikennevakuutuksen mukaista päivärahaa taikka työeläkelakien mukaista työeläkettä, kuntoutusrahaa tai työkyvyttömyyseläkettä ja siihen liittyvää kuntoutuskorotusta, oikeus saada Verohallinnolta takaisin maksamansa sairausvakuutusmaksu siltä osin kuin se vastaa työnantajalle maksettua päivärahaa, eläkettä, kuntoutusrahaa tai kuntoutuskorotusta. Säännöstä on päivitetty ajoittain sosiaalivakuutuslainsäädännön muuttuessa. Se ei kuitenkaan nykyisellään kata kaikkia vastaavanlaisia etuuksia ja korvauksia, jotka eivät ole työnantajan työntekijälle maksamaa palkkaa, eivätkä siten työnantajan sairausvakuutusmaksun perustetta ja joiden perusteella työnantajalla tulisi olla oikeus maksetun työnantajan sairausvakuutusmaksun palautukseen.

Hallituksen esitysluonnoksen perustelujen mukaan säännöksen soveltamiskäytäntö on ollut epäyhtenäistä, koska säännös ei ole ollut kattava ja ajantasainen. Toisaalta säännöstä on yleisesti tulkittu myös siten, että työnantajan sairausvakuutusmaksut saa oikeista kaikkien sellaisien suoritusten osalta, jotka korvaavat työntekijälle maksettua palkkaa. Säännöksen soveltaminen on edellyttänyt sosiaaliturvajärjestelmän hyvää tuntemusta. Säännös on epäselvänä myös lisännyt omalta osaltaan Verohallinnon hallinnollista taakkaa.

Esitysluonnoksen tavoitteena on selkeyttää tilanteita, joissa työnantaja on oikeutettu työnantajan sairausvakuutusmaksun palautukseen. Työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain 9 §:ää ehdotetaan hallituksen esitysluonnoksessa muutettavaksi siten, että säännös soveltuisi kaikkiin niihin tilanteisiin, joissa työnantaja on maksanut palkkaa ja työnantajan sairausvakuutusmaksua ja saanut sosiaalivakuutuslainsäädännön nojalla työntekijälle kuuluvan etuuden. Muutos toteutettaisiin siten, että laissa säädetään palauttamisen periaatteesta nykyisen yksityiskohtaisen laki- tai etuusluettelon sijaan. Muutettavaksi ehdotettavan 9 §:n mukaan työnantajalla olisi oikeus saada Verohallinnolta takaisin maksamansa työnantajan sairausvakuutusmaksu siltä osin kuin se vastaa työnantajalle maksettua suoritusta, jos työnantajalle on maksettu palkansaaajalle myönnettyä lakiin perustuvaa eläkettä, päivärahaa tai muuta ansionmenetystä korvaavaa etuutta siltä ajalta, jolta työnantaja on maksanut palkkaa. Säännös selkeyttäisi oikeustilaa muuttamatta työnantajan oikeutta sairausvakuutusmaksun palautukseen. Muutos tekisi säännöksestä sillä tavoin ”ajattoman”, että sosiaalivakuutuslainsäädännön mahdollinen muuttuminen ei aiheuttaisi jatkossa tarvetta työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain muuttamiseen. Sosiaali- ja terveysministeriöllä on ollut jo esityksen luonnosvaiheessa mahdollisuus osallistua sen valmisteluun. Hallituksen esitysluonnokseen sisältyvä ehdotus on tämän valmistelun mukainen.

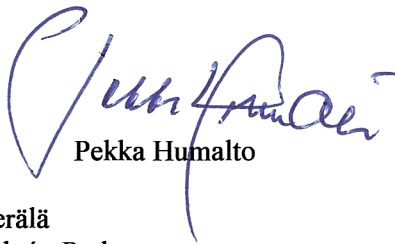
Lisäksi hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan apteekkiverolakiin tehtäväksi tekninen tarkennus, jolla muutettaisiin lain 2 §:n 1 momentissa olevaan lakiviittaukseen sisältyvä säädöskokoelmanumero viittaukseksi uuden veronkantalain säädöskokoelmanumeroon.

Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että työnantajan sairausvakuutusmaksusta annettua lakia koskevat muutosehdotukset ovat perusteltuja ja kannatettavia.

Kansliapäällikkö

Päivi Sillanaukee

Neuvotteleva virkamies

Pekka Humalto

Tiedoksi erityisavustaja Niina Perälä
erityisavustaja Tiina Ullvén-Putkonen
erityisavustaja Hanna-Maija Kause
erityisavustaja Riikka Pirkkalainen
VAO, HSO, HTO, STO, TSO

